

Eesti Maaomavalitsuste Liit

PÕHIKIRI

I Üldsätted

1. Eesti Maaomavalitsuste Liit (edaspidi: liit) on kohaliku omavalitsuse üksuste vabatahtlik üleriigiline liit, mille eesmärk on ühistegevuse kaudu kohaliku omavalitsuse üldisele arengule kaasaaitamine, oma liikmete esindamine ja nende ühiste huvide kaitsmine, samuti liikmete koostöö edendamine ja liikmetele seadusega ettenähtud ülesannete paremaks täitmiseks võimaluste loomine.
2. Liit on asutatud 20. novembril 1921.a.
3. Liit juhindub oma tegevuses kohaliku omavalitsuse üksuste liitude seadusest, teistest seadustest ja õigusaktidest ning käesolevast põhikirjast.
4. Liit on kasumit mittetaotlev juriidiline isik, millel on oma pangaarved, pitsat ja sümboolika.
5. Liidu asukohaks on Tallinn.
6. Liidu ametlik nimi on: Eesti Maaomavalitsuste Liit, lühendatuna EMOL. Liidu nime tõlge inglise keelde on: Association of Municipalities of Estonia, lühendatuna AME.

II Ülesanded

Liidu ülesanneteks on:

7. Koondada kohaliku omavalitsuse üksusi nende ühiste huvide ja õiguste väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks.
8. Kaasa aidata omavalitsusliku haldussüsteemi arendamisele ja tugevdamisele demokraatia ning võimu detsentraliseerimise põhimõtete alusel lähtudes elanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades kohaliku omavalitsuse üksuste arengu iseärasusi.
9. Korraldada ja edendada kohaliku omavalitsuse üksuste ja maakondlike omavalitsusliitude vahelist koostööd ja ühistegevust.
10. Esindada liitu kuuluvaid kohaliku omavalitsuse üksusi kui tervikut suhetes riigiorganite, teiste isikute ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.
11. Teha koostööd teiste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude ja ühendustega.
12. Pöörduda oma liikmete ühiste huvide kaitsmiseks kaebusega halduskohtusse.
13. Täita vastavalt seadusele muid ülesandeid.

III Õigused

14. Pöörduda käesolevast põhikirjast tulenevate ülesannete täitmiseks ettepanekute, märgukirjade ja avaldustega Vabariigi Presidendi, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse ja teiste põhiseaduslike institutsioonide, riigiasutuste ning ametiisikute poole.
15. Valmistada ette kohalikku elu ja omavalitsust käsitlevate õigusaktide eelnõusid, osaleda nende väljatöötamises ning väljendada seisukohti eelnõude suhtes, esitada Vabariigi Valitsusele ettepanekuid seaduste ning teiste õigusaktide vastuvõtmiseks või muutmiseks.
16. Teha ettepanekuid ja anda soovitusi oma liikmetele nende tegevuse ja koostöö otstarbekamaks korraldamiseks ja ülesannete edukamaks täitmiseks.
17. Asutada oma põhitegevuse tagamiseks juriidilisi isikuid, osaleda juriidilistes isikutes, avada nii Eestis kui välismaal esindusi ja liituda ühendustega ning osaleda teiste ühingute ja liitude tegevuses nii kodu- kui välismaal.
18. Korraldada kursuseid, loenguid, koosolekuid, seminare ja muid üritusi omavalitsustegelaste teadmiste ja ametioskuste täiendamiseks.
19. Omandada, kasutada ja käsutada kinnis- ja vallasvara.
20. Anda välja trükiseid ning tegeleda kirjastamisega.
21. Arendada majandus- ja muud tegevust liidu ülesannete paremaks täitmiseks ja liidu eesmärkide saavutamiseks.

IV Liikmed, nende õigused ja kohustused

22. Liidu liikmeks võivad olla kohaliku omavalitsuse üksused. Liidu liige ei või olla samaaegselt teise üleriigilise kohaliku omavalitsuse üksuste liidu liige.
23. Liidu liikmel on õigus:
 - 1) osa võtta ja olla informeeritud liidu tegevusest;
 - 2) esitada liidu juht- ja kontrollorganitele ettepanekuid ja arupärimisi liidu tegevuse kohta;
 - 3) oma esindajate kaudu valida ja olla valitud liidu juht- ja kontrollorganitesse;
 - 4) tutvuda liidu dokumentatsiooniga ja saada teavet liidu tegevuse kohta;
 - 5) astuda liidust välja.
24. Liidu liikmel on kohustus:
 - 1) järgida liidu põhikirja ning liidu organite seaduspäraseid otsuseid;
 - 2) aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele;
 - 3) tasuda õigeaegselt liikmemaksu.
25. Liidu liikmeks vastuvõtmise ja väljaastumise otsustab juhatus vastava kohaliku omavalitsuse üksuse kirjaliku avalduse alusel. Juhatus ei või keelduda liidu liikmele esitatavatele nõuetele vastava kohaliku omavalitsuse üksuse vastuvõtmisest liidu

liikmeks. Liikme võib liidust välja arvata põhikirja sätete täitmata jätmise või liitu olulisel määral kahjustamise eest liidu volikogu otsusega.

26. Liikmelisuse lõppemisel majandusaasta kestel peab liidust lahkunud liige tasuma liikmemaksu kogu majandusaasta eest.

V Maapäev

27. Liidu kõrgeim organ on liikmete esindajate üldkoosolek – Maapäev.

28. Maapäeva koosseisu kuulub iga liikme kaks esindajat. Iga esindajale määratakse asendaja. Esindaja ja tema asendaja nimetatakse kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsuse liikmete hulgast. Esindaja ja tema asendaja nimetab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtajaks. Volikogu võib esindaja või tema asendaja põhjusest sõltumata tagasi kutsuda ja nimetada uue esindaja või asendaja.

29. Maapäev:

- 1) otsustab kohalike omavalitsusi puudutavaid olulisi küsimusi;
- 2) kinnitab pikaajalise tegevuskava;
- 3) kinnitab liidu põhikirja ja teeb selles muudatusi;
- 4) valib liidu esimehe, kaks aseesimeest ja juhatuse teised liikmed;
- 5) volikogu liikmete valimise ja volikogu liikme tagasikutsumise kinnitamine;
- 6) otsustab liikmemaksu kehtestamise alused;
- 7) kinnitab majandusaasta aruande ja revisjonikomisjoni akti või erandjuhtudel annab esialgse hinnangu ja suunab majandusaasta aruande kinnitamiseks volikogule;
- 8) teostab järelevalvet liidu juhtorganite tegevuse üle, määrab kuni 5-liikmelise revisjonikomisjoni ja vajadusel audiitori;
- 9) otsustab liidu reorganiseerimise või lõpetamise.

(Muudetud 15.02.2006 ja 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

30. Maapäev kutsutakse kokku juhatuse poolt vähemalt üks kord aastas, teatades sellest vähemalt kaks nädalat ette. Maapäeva kokkukutsumise teates tuleb märkida selle toimumise aeg ja koht ning juhatuse määratud päevakord.

Vähemalt 1/5 liidu liikmetest võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist päevakorda. Iga täiendava küsimuse kohta tuleb esitada põhjendus. Liikmed võivad nimetatud õigust enne Maapäeva kasutada mitte hiljem kui viis päeva pärast Maapäeva kokkukutsumisest teatamist. Kui pärast Maapäeva kokkukutsumise teate saamist muudetakse liikmete nõudel päevakorda, tuleb muutmisest teatada enne Maapäeva toimumist samas korras ja sama tähtaja jooksul nagu Maapäeva kokkukutsumise teate saatmisel.

Liikmed ei või kasutada õigust täiendada päevakorda, kui sama koosoleku päevakorda on liikmete nõudel juba üks kord muudetud ja päevakorra muutmisest on liikmetele teatatud.

Juhatus peab Maapäeva kokku kutsuma, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt 1/10 liikmetest.

Maapäeva juhatab liidu esimees, esimehe äraolekul tema asendaja.

Maapäev protokollitakse. Protokoll peab olema liikmetele kättesaadav pärast 14 päeva möödumist Maapäevast.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

31. Maapäeva otsused võetakse vastu Maapäeval osalevate esindajate poolthäälte enamusega, juhul kui põhikirja või seadusega ei ole nõutud suurem häälteenamus. Igal esindajal on üks hääl.
32. Küsimuse, mida ei olnud Maapäeva kokkukutsumise teatamisel päevakorras, võib päevakorda võtta 2/3 esindajate nõusolekul, kui Maapäeval osalevad kõik esindajad, või vähemalt 9/10 Maapäeval osalevate esindajate nõusolekul, kui Maapäeval osaleb üle 2/3 esindajatest.

Eelnevalt päevakorda võtmata võib Maapäev otsustada järgmise üldkoosoleku kokkukutsumise ja lahendada avaldused, mis puudutavad päevakorraga seotud korraldusküsimusi ja üldkoosoleku pidamise korda, samuti võib Maapäev ilma otsust tegemata arutada muid küsimusi.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

33. Maapäev on pädev otsuseid vastu võtma kõigis küsimustes, mis on seaduse ja põhikirja alusel tema pädevuses.
34. Maapäeva uue koosseisu esimene koosolek kutsutakse kokku hiljemalt 6 kuu jooksul peale kohaliku omavalitsuse volikogu korralisi valimisi.

VI Volikogu

35. Liidu liikmete Maapäeva esindajate poolt ja nende seast valitakse volinike koosoleku - liidu volikogu – liikmed (volinikud).

Volikogu liikmed valitakse maakonniti, arvestusega kaks esindajat iga maakonna kohta. Volikogu liikme valimiseks on vajalik üle poole vastavast maakonnast Maapäeva koosseisu kuuluvate esindajate toetus. Maakonna omavalitsuste esindajad volikogus (volikogu liikmed) esitatakse Maapäevale kinnitamiseks.

Igale volikogu liikmele valivad teda nimetanud esindajad asendaja samas korras.

Volikogu liikme võib teda valinud maakonna esindajate ettepanekul tagasi kutsuda ja tema asemele uue valida. Samas korras valitakse uus volikogu liige volikogu liikme omal soovil tagasiastumise korral.

Maapäeval valitud liidu esimees ja aseesimehed kuuluvad volikogu koosseisu. Maapäev kinnitab volikogu liikmete valimise ja volikogu liikme tagasikutsumise.

(Muudetud 15.02.2006 ja 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

36. Volikogu:

- 1) teeb ettepanekuid Maapäevale arutamiseks esitatavate küsimuste kohta;
- 2) koondab ja üldistab liidu liikmete ja maakondlike liitude poolt esitatud seisukohad;
- 3) kehtestab liikmetele liikmemaksu vastavalt Maapäeva otsustele, määrab liikmemaksu tasumise korra;
- 4) kinnitab liidu eelarve ja selle täitmise aruande;
- 5) otsustab liikme välja arvamise liidust;
- 6) otsustab osalemise ühingutes, liitudes ja teistes juriidilistes isikutes ning vajadusel asutab neid;
- 7) moodustab vajadusel komisjone;
- 8) otsustab ühest aastast pikemaajaliste varaliste kohustuste võtmise ning kinnisasja või registrisse kantud vallasasja võõrandamise või asjaõigusega koormamise;
- 9) kinnitab liidu büroo töökohtade koosseisu, ametinimetused ja töötasumäärad;

(Muudetud 07.06.2013 üldkoosolekul – Maapäeval.)

- 10) otsustab juhatuse liikmele makstava tasu suuruse ja maksmise korra;
- 11) annab seisukoha Juhatuse ettepanekul küsimustes, mis vajavad olulise tähenduse tõttu Volikogu otsustust;
- 12) juhatuse või muu põhikirjaga ettenähtud organi liikmega õigusvaidluse pidamise otsustamine, tehingu tegemise otsustamine, tehingu tingimuste määramine ning selles tehingus või vaidluses liidu esindaja määramine;
- 13) erandjuhtudel kinnitab majandusaasta aruande ja revisjonikomisjoni akti vastavalt põhikirja p-le 29 alap 7.

(Muudetud 15.02.2006 ja 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

37. Volikogu koosoleku kutsub kokku liidu esimees mitte harvemini kui neli korda aastas vähemalt nädalase etteteatamisega. Erakorraline koosolek kutsutakse kokku revisjonikomisjoni, juhatuse või 1/3 Volikogu liikmete ettepanekul.
38. Volikogu koosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole Volikogu liikmetest, sealhulgas esimees või tema asendaja.
39. Volikogu otsused võetakse vastu osalejate poolthäälte enamusega.

VII Juhatus

40. Liitu juhib ja esindab 10-liikmeline juhatus, mille koosseisu kuuluvad liidu esimees, kaks aseesimeest ja 7 juhatuse liiget.
41. Juhatus koosoleku kutsub kokku liidu esimees mitte harvemini kui kuus korda aastas. Juhatus koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole juhatuse liikmetest, sealhulgas esimees või tema asendaja.
42. Juhatus otsused võetakse vastu juhatuse koosolekul osalenud juhatuse liikmete poolthäälteenamusega.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

43. Esimees, aseesimehed ja teised juhatuse liikmed valitakse Maapäeval esindajate hulgast järgmiselt:
 - 1) Esimeheks osutub valituks kandidaat, kes saab üle poole hääletusel osalevate liidu liikmete esindajate häältest. Kui ükski kandidaat ei saa vajalikul hulgal häáli, viiakse kahe enim häáli saanud kandidaadi vahel läbi kordushääletused. Kordushääletusel osutub valituks enim häáli saanud kandidaat.
 - 2) Aseesimeeste valimisel osutuvad valituks kaks enim hääletusel osalevate liidu liikmete esindajate häáli saanud kandidaati. Häälte võrdsel jagunemisel viiakse vajadusel läbi kordushääletused võrdse häälte arvuga kandidaatide vahel.
 - 3) Ülejäänud juhatuse liikmete valimisel osutuvad valituks 7 enim hääletusel osalevate liidu liikmete esindajate häáli saanud kandidaati. Häälte võrdsel jagunemisel viiakse vajadusel läbi kordushääletused võrdse häälte arvuga kandidaatide vahel.
44. Juhatus volituste tähtaeg on valimisest kuni Maapäeva uue koosseisu poolt uue juhatuse valimiseni. Maapäeva uue koosseisu poolt uue juhatuse valimine toimub pärast kohaliku omavalitsuse volikogu korralisi valimisi iga nelja aasta tagant.

Juhatus liikme võib Maapäev tagasi kutsuda ja tema asemele uue liikme valida. Juhatus liige võib juhatusest tagasi astuda sõltumata põhjustest, teatades sellest Maapäevale.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

45. Juhatus:

- 1) korraldab liidu tegevust põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks;
- 2) tagab Maapäeva ja volikogu otsuste täitmise;
- 3) esitab volikogule kinnitamiseks eelarve projekti ja eelarve täitmise aruande;
- 4) esitab ettepanekud volikogu ja Maapäeva päevakorda võetud küsimuste lahendamiseks;
- 5) vaatab läbi ja esitab Maapäevale vastuvõtmiseks liidu põhikirja muudatus- ja täiendusettepanekud ning liidu reorganiseerimissettepanekud;
- 6) korraldab liidu liikmete arvestust;
- 7) korraldab liidu raamatupidamist;
- 8) vaatab läbi Maapäevale esitatava revisjonikomisjoni kontrollakti ja kavandab meetmed puuduste esinemisel nende kõrvaldamiseks;
- 9) esitab Maapäevale kinnitamiseks majandusaasta aruande;
- 10) korraldab liidu eelarve täitmist ja liidu varade kasutamist;
- 11) otsustab lepingute sõlmimise;
- 12) moodustab vajadusel töörühmad, kinnitab liidu esindajad komisjonidesse, töörühmadesse ja teistesse organitesse samuti esindajad ühingutes, seltsides ja liitudes;
- 13) otsustab tegevdirektoriga töölepingu sõlmimise ja lõpetamise;

(Muudetud 07.06.2013 üldkoosolekul – Maapäeval.)

- 14) kinnitab büroo tegevusjuhise, milles sätestatakse büroo töökorraldus;
- 15) arendab muud tegevust liidu eesmärkide saavutamiseks;
- 16) korraldab avalikkuse informeerimist liidu eesmärkidest ja tegevusest.

(Muudetud 15.02.2006 üldkoosolekul – Maapäeval.)

46. Juhatus ja volikogu tööd korraldab, nende koosoleku kutsub kokku ja juhatab liidu esimees ning esindab neid ja liitu vajadusel teiste isikute ees. Esimehe äraolekul asendab teda aseesimees. Esimehe asendamise järjekord on määratud aseesimeeste valimistulemustega.
47. Tehingute tegemisel esindab liitu üldjuhul esimees või aseesimees. Juhatus ülejäänud liikmed esindavad liitu vastavalt juhatuse otsustele.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

48. Liidu täitev-korraldavat tegevust ja jooksvat asjaajamist korraldab liidu büroo, mida juhib liidu tegevdirektor. Büroo põhiülesandeks on liidu töö organisatsiooniline ja tehniline tagamine. Liidu tegevdirektor on aruandekohuslane liidu juhatuse ees.

(Muudetud 15.02.2006 üldkoosolekul – Maapäeval.)

VIII Revisjonikomisjon

49. Liidu juhtorganite poolt vastu võetud otsuste ja eelarve täitmist, rahaliste vahendite kasutamist ja juhtorganite tegevuse seaduslikkust ning raamatupidamisalastest õigusaktidest kinnipidamist kontrollib revisjonikomisjon.

50. Revisjonikomisjoni liikmed määrab Maapäev liidu liikmete esindajate hulgast ja nad ei tohi kuuluda juhatusse.

51. Revisjonikomisjoni volituste tähtaeg on määramisest kuni Maapäeva uue koosseisu poolt revisjonikomisjoni uue koosseisu määramiseni. Revisjonikomisjoni liikme võib tagasi kutsuda ja uue liikme määrata Maapäev.

52. Revisjonikomisjon valib komisjoni liikmete hulgast esimehe.

53. Revisjonikomisjoni kutsub kokku komisjoni esimees.

54. Revisjonikomisjon on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa üle poole komisjoni liikmetest. Otsused võetakse vastu poolthälte enamusega.

55. Revisjonikomisjoni kokkukutsumist on õigus nõuda juhatusel, vähemalt pooltel revisjonikomisjoni liikmetel või vähemalt neljandikul volikogu liikmetel.

56. Liidu organite tegevust kontrollitakse vähemalt kord majandusaastas enne majandusaasta aruande Maapäevale esitamist. Revisjoni akt lisatakse juhatuse poolt Maapäevale esitatavale majandusaasta aruandele.

57. Revisjonikomisjonil on õigus saada liidu juhatusest ja büroolt teavet ja oma tööks vajalikke dokumente.

58. Revisjonikomisjon on aruandekohuslane Maapäeva ees.

IX Varad

59. Liit saab oma tegevuseks vajalikud vahendid iga-aastastest liikmemaksudest, toetustest ja annetustest, põhikirjalisest tegevusest saadavast tulust, seaduses või seaduse alusel ettenähtud juhtudel riigieelarvelistest eraldistest.

60. Liidu liikmemaks kehtestatakse liikmetele ühetaolistel alustel lähtudes põhimõttest, et

liikmemaksu kehtestamise alused tagavad liikmemaksu suuruse määramiseks kohalikku omavalitsusüksust iseloomustavate oluliste näitajate arvessevõtmise.

(Muudetud 15.02.2006 üldkoosolekul – Maapäeval.)

61. Liidu liikmemaks kehtestatakse liikmetele vähemalt üheks majandusaastaks.
62. Liidu omandis võib olla igasugune vara, mis on vajalik liidu põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks ja mille omandamine ei ole vastuolus seadusega.
63. Liidu finants-majandustegevusega seotud kulud plaanitakse eelarvega.
64. Liidu raamatupidamine ja aruandlus korraldatakse seadustega sätestatud korras.
65. Liidu majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
66. Liit vastutab oma kohustuste eest oma varaga.
67. Liit ei kanna varalist vastutust oma liikmete varaliste kohustuste eest ja liikmed ei kanna varalist vastutust liidu varaliste kohustuste eest.
68. Liidu rahalisi vahendeid hoitakse liidu büroo poolt valitud pankades.

X Tegevuse lõpetamine ja varade jaotus

69. Liidu tegevus lõpetatakse Maapäeva otsusega või muul seadusega ette nähtud alusel.
70. Likvideerimismenetlus viiakse läbi seaduses ette nähtud korras.
71. Pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist või tagamist ja raha hoiustamist jaotatakse allesjäänud vara liidu liikmete vahel proportsionaalselt tasutud liikmemaksu suurusele. Arvestuse aluseks on kaks viimast majandusaastat.

(Muudetud 16.02.2010 üldkoosolekul – Maapäeval.)

Eesti Maaomavalitsuste Liidu põhikirj on kinnitatud 14. novembril 2003.a; muudetud 15. veebruaril 2006. a ja 16. veebruaril 2010. a ning muudetud ja kinnitatud käesolevas redaktsioonis Eesti Maaomavalitsuste Liidu üldkoosolekul – Maapäeval 7. juunil 2013. a.

Ivar Tedrema
EMOLi aseesimees